

Sygn. akt: I Ns 283/19

POSTANOWIENIE

Dnia 14 stycznia 2022 roku

Sąd Rejonowy w Mrągowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Krzysztof Połomski
-----------------	---------------------------

Protokolant:	starszy sekretarz sądowy Milena Urbanowicz-Wójcicka
--------------	---

po rozpoznaniu w dniu 14 stycznia 2022 roku w Mrągowie
na rozprawie

sprawy z wniosku (...) S.A. z siedzibą w G.

z udziałem D. C. (1) i E. C.

o zasiedzenie służebności

postanawia:

I. stwierdzić, że (...) S.A. z siedzibą w G. (będący poprzednikiem prawnym (...) S.A. z siedzibą w G.) nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2007 roku służebność gruntową o treści służebności przesyłu na nieruchomości położonej w obrębie S., gmina P., stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), stanowiącej własność uczestniczki postępowania E. C. (nieruchomość obciążona) następującej treści:

- (...) S.A. z siedzibą w G. i każdorazowy przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń przesyłowych jest uprawniony do utrzymywania na nieruchomości obciążonej znajdujących się nad nią napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia SN 15 kV o przebiegu odzwierciedlonym na mapie sporządzonej przez biegłego geodetę M. S. stanowiącej integralny załącznik niniejszego postanowienia (k. 437 akt sprawy) oraz możliwości wstępu przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń przesyłowych, a także osób i podmiotów, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz z koniecznym osprzętem w celu wykonania czynności technicznych związanych z eksploatacją, modernizacją, naprawą, konserwacją, remontami, przebudową urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem,

II. stwierdzić, że (...) S.A. z siedzibą w G. nabył przez zasiedzenie z dniem 1 stycznia 2011 roku służebność przesyłu na nieruchomości położonej w obrębie P., gmina P., stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...), stanowiącej własność uczestników postępowania D. C. (1) i E. C. (nieruchomość obciążona) następującej treści:

- (...) S.A. z siedzibą w G. i każdorazowy przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń przesyłowych jest uprawniony do utrzymywania na nieruchomości obciążonej znajdujących się nad nią napowietrznej linii energetycznej średniego napięcia SN 15 kV o przebiegu odzwierciedlonym

na mapach sporządzonych przez biegłego geodetę M. S. stanowiących integralny załącznik niniejszego postanowienia (k. 435-436a akt sprawy) oraz możliwości wstępu przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń przesyłowych, a także osób i podmiotów, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz

z koniecznym osprzętem w celu wykonania czynności technicznych związanych z eksploatacją, modernizacją, naprawą, konserwacją, remontami, przebudową urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem,

III. umorzyć postępowanie w części dotyczącej stwierdzenia zasiedzenia służebności w zakresie odnoszącym się do działek (...)

i 84/17,

IV. stwierdzić, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie.

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. za 7 dni lub z wnioskiem o uzasadnienie,
3. sporządzić kserokopie map do ustanowienia służebności z k. 435-436a oraz k. 437 akt sprawy i załączyć je do postanowienia.

M., dnia 14 stycznia 2022r.

Sygn. akt ***INs 283/19***

UZASADNIENIE

(...) S.A. z siedzibą w G. wystąpił z wnioskiem o stwierdzenie, że:

- (...) S.A. będący poprzednikiem prawnym (...) S.A. z siedzibą w G. nabył z dniem 1 stycznia 2007 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o następującej treści: (...) S.A. z siedzibą w G. i każdorazowy przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń przesyłowych jest uprawniony

do utrzymywania na nieruchomości położonej w obrębie S., gmina P., stanowiącej działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) linii energetycznej średniego napięcia SN 15 kV oraz wstępu przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń przesyłowych, a także osób

i podmiotów, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz z koniecznym osprzętem w celu wykonania czynności technicznych związanych

z eksploatacją, modernizacją, naprawą, konserwacją, remontami, przebudową urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem o przebiegu określonym przez biegłego sądowego z zakresu geodezji,

- (...) S.A. z siedzibą w G. nabył z dniem 1 stycznia 2001 roku przez zasiedzenie służebność gruntową o następującej treści: (...) S.A. z siedzibą

w G. i każdorazowy przedsiębiorca będący właścicielem urządzeń przesyłowych jest uprawniony do utrzymywania na nieruchomości położonej w obrębie P., w skład której wchodzi działki gruntu oznaczone numerami ewidencyjnymi (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) linii energetycznej średniego napięcia SN 15 kV oraz wstępu przez pracowników przedsiębiorcy będącego właścicielem urządzeń przesyłowych, a także osób i podmiotów, którymi ten przedsiębiorca się posługuje w związku z prowadzoną działalnością wraz z koniecznym osprzętem w celu wykonania czynności technicznych związanych z eksploatacją, modernizacją, naprawą, konserwacją, remontami, przebudową urządzeń przesyłowych zgodnie z ich przeznaczeniem

o przebiegu określonym przez biegłego sądowego z zakresu geodezji. Nadto domagał się zasądzenia od uczestników postępowania

na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, według norm przepisanych.

W uzasadnieniu wskazał, że uczestniczka postępowania E. C. jest właścicielką nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...) położonej w miejscowości S., gmina P., dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie prowadzi księgę wieczystą numer (...), a uczestnicy

są współwłaścicielami na zasadzie małżeńskiej wspólności ustawowej nieruchomości gruntowej położonej obręb P. składającej się z działek gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...). Podniósł,

że na przedmiotowych nieruchomościach posadowiono urządzenia przemysłowe należące

do (...) S.A. z siedzibą w G.. Na działce gruntu o numerze ewidencyjnym (...) znajduje się wybudowana w 1977 roku linia elektroenergetyczna średniego napięcia

SN 15 kV oraz linia elektroenergetyczna napowietrzna niskiego napięcia nN 0,4 kV (zasilająca budynki uczestników), zaś na działkach gruntu oznaczonych numerami ewidencyjnymi (...) wybudowana w 1981 roku linia elektroenergetyczna średniego napięcia SN 15 kV. Podał, że linie te zostały wybudowane przez poprzednika prawnego wnioskodawcy – Zakład (...) i były nieustannie eksploatowane, konserwowane oraz służyły do dystrybucji energii elektrycznej. Motywując ostatecznie zasadność wniosku podkreślił, że powyższe ustalenia jednoznacznie wskazują na spełnienie wymaganych przepisami prawa przesłanek zasiedzenia, tj. posiadania oraz upływu czasu.

Uczestnicy postępowania E. C. oraz D. C. (1) nie ustosunkowali się co do twierdzeń wniosku. Pismem z dnia 27 maja 2021 roku wskazali natomiast, że będące przedmiotem wniosku działki gruntu o numerach ewidencyjnych (...) i 84/17 na podstawie decyzji wójta Gminy P. uległy podziałowi (vide: pismo z dnia 27.05.2021r. na k. 453-459).

(...) S.A. z siedzibą w G. pismami z dnia 26 lipca 2021 roku oraz z dnia 9 listopada 2021 roku cofnęła wniosek w części dotyczącej działek gruntu o numerach ewidencyjnych (...). Wskazała, że działki te mają nowych właścicieli/współwłaścicieli bądź uległy podziałowi. Podkreślił również, że chce uniknąć wstąpienia nowych współwłaścicieli jako uczestników postępowania, bowiem okoliczność ta znacznie przedłużyłaby postępowanie sądowe w sprawie i mogła spowodować znaczny wzrost jego kosztów (vide: pismo z dnia 26.07.2021r. na k. 463-464, pismo z dnia 09.11.2021r. na k. 489-490).

Sąd ustalił, co następuje:

E. C. jest właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...) położonej w miejscowości S., gmina P., dla której

to nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie prowadzi księgę wieczystą (...). Przedmiotową nieruchomość nabyła na podstawie umowy sprzedaży z dnia 13 sierpnia

1996 roku. Wcześniej nieruchomość ta stanowiła własność J. K., którą otrzymał jako spadek po swoich rodzicach A. i O. K. oraz w ramach darowizny udziału w tej nieruchomości od swojej siostry N. M.. Ojciec J. K. A. K. (1) nabył własność przedmiotowej nieruchomości

od Skarbu Państwa na podstawie orzeczenia o wykonaniu aktu nadania ziemi z dnia 8 listopada 1963 roku.

(bezsporne, a nadto dowód: dokumenty w aktach KW OL1M/0002111/6, wydruk KW (...) - k. 22-40)

E. C. oraz D. C. (1) są właścicielami nieruchomości składającej się z działek gruntu o numerach ewidencyjnych (...), dla której to nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...). Działki te powstały w wyniku szeregu przekształceń m.in. działki gruntu 84/4. Pierwotnie nieruchomość ta stanowiła własność S. S., którą nabył od Skarbu Państwa w dniu 18 grudnia

1947 roku na podstawie orzeczenia o wykonaniu aktu nadania ziemi. E. C. nabyła prawo własności 1/3 udziału w tej nieruchomości na podstawie postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku po S. S. z dnia 21 sierpnia 1997 roku.

Notarialną umową darowizny z dnia 29 grudnia 1999 roku M. D., córka S. D. i Z. D. darowała na rzecz małżonków E. C. i D. C. (1) w ramach wspólności ustawowej małżeńskiej przypadający jej udział w wysokości 2/3 w prawie własności nieruchomości stanowiącej m.in. działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...) położoną w P.. Działki o numerach ewidencyjnych (...) powstały w wyniku zatwierdzonego decyzją wójta Gminy P. z dnia 27 kwietnia 2021 roku podziału działki gruntu 84/17.

(bezsporne, a nadto dowód: dokumenty w aktach OLIM/0000867/6, wydruk KW (...) - k. 480-483v, mapy – k.14-21, decyzja podziałowa – k. 455-457, opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii M. S. – k. 427-437)

Nieruchomość stanowiąca działkę oznaczoną numerem ewidencyjnym (...), dla której to Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...) stanowi własność małżonków E. i D. R.. Prawo przedmiotowej nieruchomości nabyli od E. C. oraz D. C. (1) na podstawie umowy sprzedaży z dnia z dnia 5 maja 2018 roku.

(dowód: dane z (...) KW (...), dokumenty w aktach KW OLIM/0000867/6)

Nieruchomość stanowiąca działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Mrągowie prowadzi księgę wieczystą (...) stanowi własność E. C. w 49/150 części, małżonków E. i D. C. (1) na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej w 98/150 części oraz małżonków E. i D. R. na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej w 3/150 części.

Na podstawie decyzji wójta Gminy P. z dnia 27 kwietnia 2021 roku przedmiotowa nieruchomość uległa podziałowi na działki o numerach ewidencyjnych (...), a prowadzona dotychczas dla tej nieruchomości księga wieczysta została zamknięta na podstawie § 129 ust. 1 pkt 1 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 15 lutego 2016 roku w sprawie zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych w systemie informatycznym.

(dowód: decyzja podziałowa – k. 458-459, opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii M. S. – k. 427-437, dane z (...) KW (...))

E. C. oraz D. C. (1) byli właścicielami nieruchomości stanowiącej działkę gruntu o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w M. IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadził księgę wieczystą (...). W dniu 8 października 2021 roku E. C. oraz D. C. (1) dokonali sprzedaży prawa własności tejże działki na rzecz małżonków R. D. i M. K.. Dla przedmiotowej nieruchomości Sąd Rejonowy w Mrągowie IV Wydział Ksiąg Wieczystych prowadzi księgę wieczystą (...).

(dowód: wydruk KW (...) – k. 475-479)

Przez nieruchomość stanowiącą działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) przebiegała poniemiecka napowietrzna linia główna średniego napięcia SN 15kv, odbudowana po zniszczeniach wojennych w 1963 roku. W 1976 roku została przeprowadzona przebudowa tej linii. Wzdłuż przebiegu starej linii wybudowano nową linię o długości około 300 metrów w granicach nieruchomości uczestniczki postępowania, a linia przedwojenna została zdemontowana. W 1975 roku sporządzono wykaz właścicieli budynków objętych powszechną elektryfikacją w miejscowości M. i S., który wymienia A. K. (1), od którego syna uczestniczka postępowania nabyła przedmiotową nieruchomość. Przez nieruchomość stanowiącą działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) przebiegała główna linia napowietrzna średniego napięcia SN 15v relacji P.-N. z odgałęzieniem napowietrznym i linią kablową średniego napięcia SN 15v o łącznej długości około 624 m, zasilającym osiedle mieszkaniowe w P.. Linia napowietrzna rozpostarta jest na siedmiu podporach. Linia główna jest linią poniemiecką i została wyremontowana wraz z oddaniem do użytku odgałęzienia w 1980 roku.

(dowód: mapy – k. 14-20, dokumentacja z budowy urządzeń przesyłowych – k. 77-116, opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki T. R. – k. 247-387, dokumentacja – k. 68-107 w aktach I C 85/15)

W dalszym ciągu nad nieruchomością stanowiącą działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) oraz nieruchomością stanowiącą działkę gruntu oznaczoną numerem ewidencyjnym (...) przebiegają linie elektromagnetyczne średniego napięcia SN 15 kV

i ziemne kablowe średniego napięcia SN 15 kV oraz niskiego napięcia nN 0,4 kV stanowiące własność (...) S.A. z siedzibą w G. i wchodzące w skład jego przedsiębiorstwa. (...) S.A. z siedzibą w G. prowadzi działalność w zakresie wymiany i modernizacji wyeksploatowanych, przestarzałych technicznie konstrukcji żerdzi słupowych, żelbetowych na nowoczesne wirowane, pozostawiając niezmienną lokalizację tych słupów.

(bezsporne, a nadto dowód: mapy – k. 14-20, opinia biegłego sądowego z zakresu elektroenergetyki T. R. – k. 247-387, opinia biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii M. S. – k. 427-437)

Zarządzeniem Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 roku dokonano podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakład (...)

w O. w celu wniesienia przez Skarb Państwa zorganizowanej części mienia przedsiębiorstwa do spółki akcyjnej (...) S.A. w W. oraz przekształcono wymienione przedsiębiorstwo państwowe w jednoosobową Spółkę Skarbu Państwa pod nazwą Zakład (...) Spółka Akcyjna w O.. W takiej postaci Sąd Rejonowy w Olsztynie postanowieniem z dnia 31 lipca 1993 roku wpisał spółkę do rejestru handlowego. W wyniku dalszych przekształceń organizacyjnych utworzony został (...) S.A. z siedzibą w G. Oddział w O. działający pod firmą (...) S.A., której jedynym akcjonariuszem jest Skarb Państwa. Przed utworzeniem Zakładu (...) sprawy związane z dostawą elektryczności w okręgu (...) - (...) należały również do jednostek państwowych noszących różne nazwy (np. Zjednoczenie (...)).

(bezsporne, a nadto dowód: dokumentacja – k. 144-214)

Przed Sądem Rejonowym w Mrągowie toczyło się postępowanie o zapłatę z powództwa E. C. oraz D. C. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w G., na gruncie którego powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kwoty 30.000 złotych wraz z odsetkami ustawowymi tytułem wynagrodzenia za korzystanie przez pozwanego bez podstawy prawnej odpowiednio z działek o numerze (...) położonej w obrębie (...) S. i o numerze 84/4 położonej w obrębie 18 P. oraz kwoty 6.666 złotych na rzecz D. C. (1) tytułem wynagrodzenia za bezumowne korzystanie przez pozwanego z działki o numerze 84/4 położonej w obrębie 18 P.. Wyrokiem z dnia 27 marca 2017 roku Sąd Rejonowy w Mrągowie powództwo oddalił. Wyrok ten jest prawomocny. W uzasadnieniu wskazano, że podniesiony przez pozwanego zarzut zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu na nieruchomościach powodów okazał się zasadny. Podano, że złożony przez powodów pozew o wynagrodzenie za bezumowne korzystanie z nieruchomości powodów obejmował okres od 9 lutego 2005 roku do 9 lutego 2015 roku (data wniesienia pozwu), zaś termin zasiedzenia służebności na nieruchomościach objętych żądaniem pozwu upłynął w dniu 1 stycznia 2007 roku (działka (...)) i w dniu 1 stycznia 2011 roku (działka (...)). Jednocześnie wyjaśniono, że właścicielowi nieruchomości obciążonej wskutek zasiedzenia służebnością przesyłu nie przysługuje roszczenie o wynagrodzenie za korzystanie z tej nieruchomości za okres poprzedzający zasiedzenie.

(dowód: akta sprawy I C 85/15 oraz wyrok Sądu Rejonowego w Mrągowie z dnia 27 marca 2017 roku wraz z uzasadnieniem – k. 7-12)

Sąd zważył, co następuje:

Wniosek był zasadny i zasługiwał na uwzględnienie.

Na wstępnie wskazać należy, że wnioskodawca (...) S.A. z siedzibą w G. w toku niniejszego postępowania – odpowiednio pismami z dnia 9 listopada

2021 roku, z dnia 26 lipca 2021 roku oraz z dnia 9 listopada 2021 roku – cofnął wniosek w części dotyczącej działek gruntu o numerach ewidencyjnych (...). Wskazał, że przedmiotowe działki gruntu mają nowych właścicieli/współwłaścicieli bądź uległy podziałowi. Podkreślił, że chce uniknąć wstąpienia nowych współwłaścicieli jako uczestników postępowania, bowiem okoliczność ta znacznie przedłużyłaby postępowanie sądowe w sprawie i mogła spowodować znaczny wzrost kosztów postępowania.

W postępowaniu nieprocesowym w sprawach o stwierdzenie zasiedzenia obowiązuje wynikająca z art. 321 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc zasada związania żądaniem i zakazu orzekania ponad żądanie. Związanie sądu granicami żądania obejmuje wskazanie posiadania ruchomości albo nieruchomości, które miało doprowadzić do nabycia prawa rzeczowego

do nich w wyniku zasiedzenia, wskazanie prawa, które miało zostać nabyte w następstwie upływu terminu przewidzianego prawem oraz wskazanie przez wnioskodawcę lub innego uczestnika podmiotu, na którego rzecz ma być stwierdzone nabycie (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2020 roku sygn. akt V CZ 41/20, publ. LEX

nr (...)). Cofnięcie wniosku jest natomiast wyrazem rezygnacji wnioskodawcy z kontynuacji postępowania rozpoczętego jego wniesieniem – w całości bądź części. Kwestię dopuszczalności cofnięcia wniosku w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 512 § 1 kpc, który stanowi, że po rozpoczęciu posiedzenia albo po złożeniu przez któregokolwiek

z uczestników oświadczenia na piśmie cofnięcie wniosku jest skuteczne tylko wtedy, gdy inni uczestnicy nie sprzeciwili się temu w terminie wyznaczonym. Nie jest to jednak regulacja wyczerpująca. Cofnięcie wniosku w postępowaniu nieprocesowym podlega bowiem kontroli sądu, który – stosownie do treści art. 203 § 4 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc – ma obowiązek ocenić taką czynność pod kątem jej zgodności z prawem, zasadami współżycia społecznego lub możliwości obejścia prawa (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z 25 czerwca 1981 roku sygn. akt I PR 94/80, publ. OSNCP 1981/12, poz. 247).

W realiach niniejszej sprawy wskazane przez wnioskodawcę wyżej wymienione motywy częściowego cofnięcia wniosku zostały potwierdzone przez analizę i weryfikację zgromadzonych w sprawie dokumentów. Zebrany w toku postępowania materiał dowodowy wykazał bowiem, że uczestnicy postępowania w dniu 8 października 2021 roku, a więc

po wystąpieniu przez wnioskodawcę z niniejszym wnioskiem o zasiedzenie dokonali sprzedaży działki gruntu objętej pierwotnym żądaniem wniosku – działki o numerze ewidencyjnym (...). Jednocześnie na wniosek uczestników postępowania na podstawie decyzji administracyjnej wójta Gminy P. z dnia 27 kwietnia 2021 roku działka gruntu o numerze ewidencyjnym (...) uległa podziałowi na szereg różnych działek, które uległy dalszym podziałom, a niektóre z nich najprawdopodobniej zostały sprzedane. Prawo własności nieruchomości działki gruntu o numerze ewidencyjnym (...) przysługuje natomiast zarówno uczestniczce postępowania, jak i – na prawach wspólności ustawowej małżeńskiej – uczestnikom postępowania oraz małżonkom E. i D. R.. Nadto nieruchomość ta podobnie jak działka gruntu o numerze ewidencyjnym (...) – na podstawie decyzji wójta Gminy P. z dnia 27 kwietnia 2021 roku – uległa podziałowi na działki o numerach ewidencyjnych (...). Dotychczas prowadzona dla tych działek księga wieczysta została zamknięta,

a nieruchomości przeniesione do innej księgi wieczystej. Uczestnicy postępowania E. C. i D. C. (2) zostali oni wezwani do ustosunkowania się do częściowego cofnięcia wniosku w wyznaczonym terminie i nie sprzeciwili się temu. Z tych też względów uznano, że okoliczności leżące u podstaw cofnięcia wniosku nie wskazują, by było ono sprzeczne z prawem lub zasadami współżycia społecznego albo zmierzało do obejścia prawa (art. 203 § 4 kpc).

Mając powyższe na uwadze – na podstawie art. 355 § 1 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc – postępowanie w części objętej cofnięciem wniosku zostało umorzone (pkt III wyroku).

Odnosząc się do żądania w pozostałym zakresie na wstępie wskazać należy, że służebność przesyłu została wprowadzona dopiero ustawą z dnia 30 maja 2008 roku

(Dz. U. z 2008r. Nr 116, poz.731), która weszła w życie 3 sierpnia 2008 roku. Niemniej jednak od wejścia w życie kodeksu cywilnego, tj. od dnia 1 stycznia 1965 roku istniała możliwość nabycia przez zasiedzenie służebności gruntowej polegającej na korzystaniu

z trwałego i widocznego urządzenia, do nabycia której odpowiednio stosuje się przepisy

o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie. Jest też utrwalonym w doktrynie

i orzecznictwie, że przed ustawowym uregulowaniem służebności przesyłu dopuszczalne było nabycie w drodze zasiedzenia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu

na rzecz przedsiębiorstwa (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2008 roku sygn. akt III CSK 73/08, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku sygn. akt III CZP 89/08, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 2012 roku sygn. akt II CSK 389/08; także: art. 305; Sposób nabycia prawa podmiotowego (w:) Rozprawy z prawa...,

s. 153; S. R., Nabycie przez zasiedzenie, W. 2007).

Jednocześnie wskazać należy, że posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej przez zasiedzenie nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości, bowiem przy ocenie posiadania prowadzącego

do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność, a władanie w zakresie służebności gruntowej kwalifikuje się – stosownie do treści art. 336 kc – jako posiadanie zależne (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 maja 2009 roku sygn. akt I CSK 392/08). Należy bowiem podkreślić, że art. 292 kc stanowi o odpowiednim stosowaniu przepisów o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie, nie zaś

o stosowaniu ich wprost. Instytucja nabycia przez zasiedzenie czy to własności, czy służebności gruntowej, czy też obecnie służebności przesyłu, wiąże się z zatem faktem posiadania w zakresie zgodnym z prawem, którego nabycie następuje wraz z upływem czasu posiadania. Dobra czy zła wiara posiadacza ma tu związek tylko z okresem czasu posiadania, który to okres wymagany jest ustawowo dla zasiedzenia. Nie sposób więc łączyć zasiedzenia z tytułem prawnym w dacie objęcia w posiadanie. Nie jest więc istotnym dla zasiedzenia fakt, czy w dacie objęcia w posiadanie posiadacz dysponował jakimkolwiek tytułem do tego posiadania, wręcz przeciwnie, tytuł ten uzyskuje właśnie poprzez upływ czasu. W przypadku posiadania tytułu do służebności, a wchodziłaby w grę jedynie umowa o ustanowienie takiej służebności, nie byłoby możliwe nabycie takiej służebności przez zasiedzenie, bowiem osoba, której już przysługuje służebność, nie może jej nabyć w inny sposób. Z punktu zasiedzenia nie ma też znaczenia osoba właściciela, przeciwko któremu biegnie zasiedzenie. Biegnie ono bowiem przeciwko każdemu właścicielowi, nie tylko zaś przeciwko właścicielowi aktualnemu. Upływ czasu potrzebnego do zasiedzenia liczy się od początku objęcia w posiadanie rzeczy czy prawa (tu ograniczonego prawa rzeczowego), nie zaś odrębnie przeciwko każdemu z właścicieli. Zasiedzenie jest więc instytucją prowadzącą do nabycia prawa na skutek upływu czasu, a sankcjonując stan faktyczny umożliwia usunięcie długotrwałej niezgodności między stanem prawnym a stanem posiadania. Następuje ono

ex lege, dotychczasowy uprawniony traci swoje prawo, a nabywca uzyskuje je niezależnie

od niego (por. R. M., Zasiedzenie i rozgraniczenie, W. 1959; A. K., Zasiedzenie w prawie polskim, W. 1964; E. J., Zasiedzenie, Z. 1999; S. W., Zasiedzenie jako sposób nabycia prawa podmiotowego (w:) Rozprawy z prawa..., s. 153; S. R., Nabycie przez zasiedzenie, W. 2007).

Wobec powyższego dalszemu badaniu w postępowaniu podlegała ocena spełnienia przesłanek prowadzących do zasiedzenia służebności. Instytucja zasiedzenia uregulowana jest w art. 172 kc, który stanowi, iż posiadacz nieruchomości niebędący jej właścicielem nabywa własność, jeżeli posiada nieruchomość nieprzerwanie od lat dwudziestu jako posiadacz samoistny, chyba że uzyskał posiadanie w złej wierze (§ 1). Po upływie lat trzydziestu posiadacz nieruchomości nabywa jej własność, choćby uzyskał posiadanie w złej wierze (§ 2 kc).

Bieg zasiedzenia rozpoczyna się od dnia przystąpienia przez samoistnego posiadacza służebności gruntowej do jej wykonywania, to znaczy do korzystania z urządzenia, o którym mowa w zdaniu pierwszym art. 292 kc, w zakresie

odpowiadającym treści służebności (vide: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 1967 roku sygn. akt III CZP 12/67, publ. OSNCP 1967, Nr 12, poz. 212). Dodatkowo w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2013 roku sygn. akt III CZP 18/13 stwierdzono, że okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed dniem wejścia w życie art. 305¹-305⁴ kc podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności.

Mając na względzie powyższe rozważania wskazać należy, że do zasiedzenia służebności przesyłu konieczne jest kumulatywne spełnienie przesłanek: nieprzerwanego posiadania nieruchomości, które polega na korzystaniu z cudzej nieruchomości w zakresie służebności określonego rodzaju, upływu czasu – odpowiednio 20- lub 30-letniego oraz istnienia trwałego i widocznego urządzenia w postaci urządzeń przesyłowych.

W realiach niniejszej sprawy w przypadku obu nieruchomości jako nie budzący wątpliwości i pozostający poza sporem stron należy uznać fakt, iż – z uwagi na charakter korzystania przez wnioskodawcę, tudzież jego poprzedników prawnych z nieruchomości należącej obecnie do uczestniczki postępowania i uczestników postępowania – w niniejszym przypadku miało miejsce korzystanie z trwałego i widocznego urządzenia, czego dla zasiedzenia służebności gruntowej wymaga art. 292 kc. Podkreślić przy tym należy, że Sąd Najwyższy wielokrotnie eksponował element świadomości właściciela nieruchomości służebnej. W dawniejszej literaturze częstokroć posługiwano się na określenie trwałego urządzenia słowem „jawne”, eksponując tym samym element świadomości właściciela nieruchomości służebnej. Jego wiedza wynikająca ze świadomości wybudowania urządzenia, fizycznej możliwości stwierdzenia obecności tego urządzenia oraz możliwości zapoznania się z mapami dokumentującymi jego przebieg, mogą w okolicznościach konkretnej sprawy wypełniać wymogi przewidziane w art. 292 kc dla nabycia służebności o treści odpowiadającej służebności przesyłu. Słupki znacznikowe nie mają dla stwierdzenia zasiedzenia roli decydującej (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lipca 2012 roku sygn. akt II CSK 752/11).

Nadto nie ulega wątpliwości, że na przedmiotowych nieruchomościach posadowione są trwale i widoczne urządzenia w postaci napowietrznych linii średniego napięcia SN 15kv, a wnioskodawca, czy też jego poprzednicy prawni nieprzerwanie poczynawszy od daty przebudowy i wyremontowania przedmiotowych linii – odpowiednio od 1976 roku (działka (...)) oraz 1980 roku (działka (...)), z której to w wyniku szeregu podziałów gruntowych wyodrębniła się m.in. działka gruntu 84/9) – korzystali z nieruchomości, na której umieszczone są te urządzenia przesyłowe bez uzyskania tytułu prawnego, co jest równoznaczne ze złą wiarą (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 listopada 2008 roku sygn. akt II CSK 346/2008, publ. LEX nr 484714).

Bezspornym było także, że wyłącznym właścicielem i dysponentem przedmiotowych urządzeń jest obecnie (...) S.A. z siedzibą w G.. Okoliczność ta wynika wprost z dokumentów przedłożonych przez wnioskodawcę, z których część – jak choćby zarządzenia ministrów, czy odpisy z Krajowego Rejestru Sądowego – posiada walor dokumentów urzędowych. Podkreślić nadto należy, że dokumentacja ta nie była kwestionowana przez uczestników postępowania.

Przyjmując zatem złą wiarę po stronie wnioskodawcy w okolicznościach sprawy zasadnym było przyjęcie, że termin zasiedzenia służebności odpowiadającej treścią służebności przesyłu na nieruchomości oznaczonej jako działka (...) upłynął w dniu

1 stycznia 2007 roku, a na nieruchomości stanowiącej działkę numer (...) w dniu 1 stycznia 2011 roku. W świetle powyższych rozważań prawnych oraz ustaleń stwierdzić zatem należy, że w niniejszej sprawie zostały spełnione wszystkie przesłanki stwierdzenia zasiedzenia służebności przesyłu. Przebieg pasu służebności przesyłu ustalono w oparciu o opinię biegłego sądowego z zakresu geodezji i kartografii M. S. (vide: k. 437 i k. 435-436a akt sprawy). Opinia ta nie była kwestionowana przez żadną ze stron postępowania, została przygotowana w sposób profesjonalny. W oparciu o opinię istnieje możliwość jednoznacznego odzwierciedlenia zakresu służebności.

Mając powyższe na uwadze – na podstawie art. 177 § 2 kc w zw. z art. 292 kc – orzeczono jak w punktach I i II postanowienia.

Zasady orzekania o kosztach postępowania nieprocesowego określone są w art. 520 kpc i różnią się od zasad orzekania o kosztach procesu. Wynika to z faktu, że w wielu sprawach toczących się w postępowaniu nieprocesowym interesy uczestników są wspólne i trudno mówić o uczestnikach wygrywających lub przegrywających sprawę. W wielu też sprawach postępowanie wszczynane jest w interesie wszystkich uczestników. W takich sytuacjach regułą jest rozstrzygnięcie o kosztach postępowania nieprocesowego w sposób określony w art. 520 § 1 kpc, a więc przez stwierdzenie, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie. Co do zasady, jedną ze spraw nieprocesowych, w których występuje sprzeczność interesów jest sprawa o stwierdzenie nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie. W realiach niniejszej sprawy uczestnicy postępowania nie oponowali jednak wnioskowi o zasiedzenie, tym samym brak jest podstaw by uznać, iż między stronami występowała sprzeczność interesów. Z tego względu o kosztach postępowania orzeczono zgodnie z ogólną regułą ponoszenia kosztów w postępowaniu nieprocesowym wyrażoną w art. 520 § 1 kpc (pkt IV postanowienia).

/-/ sędzia Krzysztof Połomski